

НЭБИЛИЭКТЭРТЭН СОНУННАР

Чурагч-гаады мал-
лелдэг малсхонина бири-
гээр тэрийн уснаа
«Хатан» ХЭТ
үлэнт тэрэ
тээхникэлэрийн
пийн үгс үлэи
тэрийлгээ.

Күлүмнэс
сайынгы күн
сарыараттан сайына
көтөктө. Субутунуук
ырыялаах-тойуктаах,
эзүрү тыллардаах,
ымыгалан, үгө-
түмсүүнү көбүлөтө.
ноһилөктөрин ийе-таһе
ларыгар улахан болжол
тарын, не сүрөктөртөн
маннаык тэрээһинерэ
тахсаларын үрө

бу күй орто оскула
ийсхатын кэрэктээн,
психика аһылыгын
ыгьтылгана. Оро
күмүгэр аһамыт
орчиторгон тэрилбит
аһалга нөһигок оро
хуныа. Сана тэптамит
газонаа футболга
тэр, көрдөөк эсфетага
и илгисилин түбүстүр.

үрлүүлэн үрдүүлэн
 нэгбит нэгнүүлэнхээр
 улааран огоруу сүүлээр
 нигэрэн, Төний нэгнүүлэн
 нэгнүүлэнхээр үлдэх-хамгаал
 дэлхүн хансубуу буулар
 Л. И. Аммосов нэгнүүлэн
 дуулуур дэжүүл-сэргүүлэн
 устга улааран бэрлүүл-хөгж
 үйлдээрр булаанаах.
 бастай далай нэгнүүлэн
 дэжүүл сэрүүлэн.

Афанасий ЗАХАРОВ.

ΧΑΙΛΑΡΓΙΑ

Быйыл өрспүүбүлүккө биптери илимий иштинен нааразы пууннары тупсаран оноруу сылынан СО Ойдох уонна энергетика министри иштибонин көбүлүтэниинтэс биптигыбыт куонкуруска кыттан, нөһүлөк 4,5 мөлүтүн солкубай суумнаах пранта тиккэбит. Онукка быйыл сайбан нөһүлөккө хас кыал ахсын сайынны уу ситимэ тирдылгара бөлөннөнөр. Маны тэгэ кулууттарып иннигэр Албан Аат болуоссала тутушан сөксө киирбэ. Сметата, бырайыкка ончулутуб. Улуу Кыайы сыгытар аниммат "Сулус" өйбүлүнүтү санардаахтара, кыраанаангарга аналлах оло площадиятын тупсарара. Онү сөргэ нөһүлөк иннээби суолунин тупсары бөлөннөнөр. Билигин Урба участагар дьори айын-сырыы суоа маллах. Онун участвала дямба ончулутуба. Хас бирдин бэл олбуорларын санардан, тупсаран оноруоба, көбөрлүү үлэтин утумнаахтык ыгытаахтара, нөһүлөк дыаалата тэриёр арвас көрүн субулутунаахтарыгар кыгытаахтара.

Хадарга "Үгү дьааһа" хамсаанын чэрэгийн сага уһууан туһулуохтаах, онука туһуу матырыйаала тикхон кэбит. Бу нэһилектэн "Сагааннь фермер" рагта ИД Кеенофитов тиксэбит. Арыа сыга толору кыаһынан үтэни туур. Агросыйкалхач оскула дьэһэр-гыр быйыл сайын 3 сезон устаа оһолор сыһыалы уонна үтэни дьүөрөтөн, сайытты кэмнэри туһалаахтык атарыахтара. Онуска билинн баһыаҥа хортуоска спордуутун үтэни. Оттон улуус согуруу сытар нэһилектэрин пенсия-нэһара Хадар сиргэр-уотур бүгүн үрүн туһах ыһаахха түмэлтэр.

АРЫҢЛАХХА

Нэлэлцэх длоно-сэргээг бийлж хүлүн
сүлэний айга огула 125 сүлэах үбүлүйгүр
бөлөлөхтэрэ. Оюо маньаха тууламмыг үлэ-
хамнас утуммаахык бэлтхилэр. Ол курдук
нэлэлцэх хүлүнүн огула территориялтылар
үөрэнэччилгэрэ ангамыг үс беседканы
тулсугара. Бөлүгөк ийин тулсарин, көбөрлүү
үлгүн, ыраастаахын суботунууктарыа
тэрийбитэр. Бу күнүгэ огула үбүлүйгүр
анамыг өрөспүүбүлүктээни тэрийор
хамыаһыа бөрөстөбүлүктэрэ уонна утуус
салалтаһын туһааннаах салалтааччылаа кэлгэн

нэгдлийн нэгэн зүйлг харуулж өгөхөд.

[illegible]

ХОПТОБОБО

Өрсүсүүбүлүктөзү "Хаарбах туруктаах даяалттан көбөрүү" программанын чоригтоон, бөлүштүкө таас варианын санга олорор даяа тутулууга быланганар. Нэбилжүкэ бийыл Түөлбэ сыла биллэрмитин, ону тэнэ өрсүсүүбүлүктө биллэрмитинг Тупсаран оноруу сыгылар сеп түбөһинирэн, үтүс өртүтүк үтү-хамнас ыытылгыша. Ол курдук уулуссалары сырдагы, нэбилжүк нингэки дугу тупсарын, ерөмүөнөзүн үлсөрө бу күнүртэн сагалалыктада.

Быйыл Халыкоттон үс ычат тла хайыстыбатын "Сааламчы фермер" трайлар тиксипт. С.Н. Осипова Быйыл сайыныкы 22 ычтык сүлүтүн тавары. Бу күнөргө арты сыгар, күпө оротунан, бааһылай хайыстыбалартан усна биридиген чааһы хайыстыбалартан 2-лин тонна үт туттарылар. Мидиксигэ үт ситме хайысмонкө түрү булад, участак алысхоторо үүтүрүн туттарыма ккө кыһалалары көрсөллөр. Бу күнөргө РЭС үлөһүрө тахан кыһаланы туротуахтара. Сайын устата агрооскула иһиген тэрилтибит лааһыр 3 сезон устата 90 оһону хаһы сырьыннарыада. Онуоха төһүлүк дыһалата улуустаабы дырыстаах бусуу киинин кыпта дустабардыһан, 10 үрөнөччинин сайын устата нэһилеккө тусаран оторуу үлөтин хайысхаларыгар үлөтөһө.

Анна ЗАХАРОВА.

Улүүс тэриштэлэригэр

КУН УОТА СЫЛААС

истинг эсэрдэтин пирисртэ. Бу күн социальнай-реабилитациялыр кини үлһинтэрэ байэлэринаагтарыттан оодолорго андан үөрэнэр кинигэтери, пособиелары библиотекаға тутгардылар. "Харысгал" тэрилтэ үлһинтэрэ оодолорго букубаар кинигэни, үөрэнэр рискагтары бэлэктэринэр. Оодолор үөрүүтэрин үксэтэи, "Дыңгээнэй" үнүүү акаамбыла дьоро күнү мэдэрэттэ.

Ойро баяр булган, күн жүлэр,
Ойро баяр булган, сир сүмэнэр,
Ойро баяр булган, дьон дьахтанор,
Ойро баяр булган, атах салсанар.

Бүгд агаас хурдтайр хийлгэвчээр. Ол курдук хара хуульчтарга сибхонд ашгард хурдга, субуллар ухун сулхондхартга хуонхууд, сахалыг танаг хуульд, дунд хуульчтарга урууль хуульд, спортивний хуульчтарга да атын агаас сонхуульчтарга хуульчтарга.

Бары көптөгөсүк кыттан,
сертификатынан, грамотанан
назардагылыбылар, биринстери тутулар.

Семен ЖЕНДРИНСКЭЙ.

Алс дайдуугаагүй оёо хамгасгалын
күнүдэр сөн түбэлчинээрэн,
Чурагччугаагүй сохуондай саастарын
сигэ илвэс оюолору реабилитациивчээр
изин үгүө үзэжэ кубулуйбут тэрэлшин
ылга.

Сайныны керсе оро аймах
быраанынчылар улуус даяалтата, нийилик
тэригтэтерэ, дыа көргөн уонна Чуралны
нийиликтин даяалтата, общественнай
тэригтэтерэ көхтөөсүкүлэтинчылар Маана
оёолор хаартыскаан, урууһуларын
үлүлэрин быһыштыта дыа ситэригин
ныта. Хас быраанынчылардыт оёолорго

2016 – улууска Музей сыла

2016 – улауска Музей сыла

“ТҮҮН МУЗЕЙГА” ТЭРЭЭНИН КИЭНГ КЭРЭХСЭБИЛИ ЫЛЛА

Бүтүн Аан дайду музейын күнүн көрсө бары музейдар араас тэрээинни ытган дьон болдомтогун таргаллар, музей иштэр-үөртүр суолтатын үрдэтэлэр. Күнн-аймах үйгэлэргэ мусуут билигинтти-көрүүтүн, сатабылын, бары кыһалжатын, ситиһинтти көсөһүр баай историялаах, араас кайысхалаах музейлар көрөсбиллэх дьаһаллары тэрийиннэрэ үтөскө кубулуйда.

Байгаль улууса бичлэгийн-
бичиг Музей сэтгүүлч А.А. Саввин
ахынхан этнография уонна
история музейа, кэпэ
программалаах тэрээһини ыалта.
Бу тэрээһини байылыт
үбүлүйдэх дьоннорго аналлах
буолан, улуус алын кэпэниг
аппатыт биллиилэх дьоммутугар
анаммытынан уонна улуус
наһилээктэрин айар кэллэстэннэ-
ра кыттыгытынан уратылаах
буолла. Музей кэпэһэ хайдах
барбытын биллиһиннэрэр буолла-
ха, музей ааныгар боотур
куйааһаах эдэр уол оҕо дьон
көрсөн соһутта. Киһирэи кытта,
төрөөбүтэ 120 сылын туолар бил-
лиилэх этнограф, фольклорист,
музей тэргүтэччи Андрей
Андреевич Саввин олохун,
үлэтин кэпсир презентаци
көһүннө. Кэпэһин үөрүүлээхтик
аһын кэпэһигэн А.А.Саввин
(музей дириэктэрэ
Ю.С.Толстоухов) байыһин
тахсан музей тэрээһини туһунан
уонна 1940 сыллаахха Хоту
экспедицияга сылдьан Абылтан
адалыт ох сатын сийлини
кэпэһитэ ыалдыттарга соһучу
көстүү буолла.

Улуус кулубата (В.Герасимов), суруктук (К.Слепцов) 20-с үйр саңаланыгыгар Саха сиритэр саамай улахан, кизин сирдээх, элбэх джонноох Бостурускай улуус араарылыгытын туһунан историяҕа хаалбыт түгэни арыһан, дыһалбыт сиилэтин ситэрэллэр. Айылҕа саалыгар Байанайын көрөүтэр булчут алыһын В. Дармаев, В. Кузьмин аал уоту аһаһы саянатын, кустас тоһуһунан толоруһуллар.

Аасыгы сылта төрөбүтү 150 сылын тусубут бастагы үөрөктөх быраас Прокопий Нестеревич Сокольников (А. Ходулов) уонна

уудын эмгэгтэн махтана калбит ийэ
(Н. Завсоница) уобараста бэрт
итгэвчилэхтик арылгана
Онгон бийиги улуустугулар 1921
сыллаахха танара дымэтигэр
буолан аастыт 10 улуус
двадатыларын муннааар В.И.
Ленингэн калбит эппиэт теле-
грамманы ыкыт Г. Белнев,
К.Сокольников орусларын Г.
Лебедев ааган, сахалын
тылбаастаан сүдү үөрүүтүк
сонуну нэһилектэргэ юксии
баралларыгар ыгырда. Быйыл
120 сылын туолар

Н.Д.Кривошапкин – Уот
Субурусский депутатка кандидат
турарыгар 1926-27
сыллах отчутун
инигтибег – арты-
стар Г.Монастырев,
К.С.Софронов
отчотооу Чурагчы
сага туууларын,
сүрүн сатиниллорун
билгисизер.

Үлс Героя,
атырбыг сыйлыныг
РИ.Константинов дая
жүзінің жолжос
председателі келін
героини ыла барар
тәрзін
бынаарсы та
көрөчүлери
сәткеліне, кили

туохтан да хаалсыбат мэлдэн
инники буолар дьулуруун
нүбэтилер.

Байгаль Олонхо ыһааһар туугулубут балаһаммыһаар саха олохун көрдүбүт. Манна Дирин народнай театра Амма Аччыгыйа «Сааскы кэм» айымньытыттан оонньоочуһуһара, норуот ырыаһыта – хонхо, сцена ботороһо А.Д. Аммосов иһэн ырыаһа дьыһтыһа саха балаһаһын сирин ситэрэ. Кини былыргыһы үтө дьахтары хоһуйар норуот ырыаһын, кэрэ тойугун бэйэтин сэрэһа сотороннот, ерө көтөбүдүтүлүк дьырыһа ырыаһынан олус тупсары. Артыһаар Дээрһаа эмэһини орустугар М.П. Биселдэһова, Дьөгүөрүтөн – П.П. Харитонов, Садүөччүбө – С.Д.

Старостина уонна устугах кыһыс бары барыс табыллан, карөөччүлэри эмисэ алаады сымтаах ураты эйгэсэ киллэрдилэр. Даарыга эмээхсиммит остуоруйалаан баран, хонгоһунуун карөөччүлэргэ таабырын таайтаран бэлэх туттардылар. Онно музей бийылыгы үбүлүүдүлэргэ анаан таһаарбыт халандарын кытта магнитискалар биэргэлээтэ. Докто үчүгэй кыһыны сибигэй собо, минныгыс алаадылаах чой ситэрин биэрэ.

Бу күн музей энтузиастара В.Д.Пинигина башкарыг мууһа быһаарыахха мааны ырбаахытын, кэрэниичэ чэин, К.Г.Макарова Сылтанан Николфор Андреевич Макаров "Ыһыах" диэн сценарийын, Федора Протодьяконова илээн устурууһу, үс үрүн көмүс нуосканы, бодор бигилээх эр киһи сарыы үтүлүгүн, байааны, оһуулаах ыһаайаны биг-

тэрил толору дүөрөлгөн, киһи
сөбүөн курдук уранык
тигиллибитэ уралы испин, көрбүт
эрэ киһи мааныһыах, сөбүөс
үчүгэй. Быйыл бийиһини кытта
бэрт айымньылаахтык үлэлэһэр
«Удьыба» дегсад бигэ акация
бизэрэн үөртэ, А.Д.Аммосов
бэлэхтээх кэлэн аалгыһын аһаата.
Дэд, ити курдук «Түүн музейга»
дөн быйылгы тэрээһинимит үгүс
киһи кыттылаах, бэрт
интэрэһинэйдик тэриллэн,
улахан сэнэринини ыла. Бийиги
бу тэрээһининэн сибээстэн,
улуус культуураһын, чупаан музей
коллективын аалыттан бары
кыттыһыны ылбыт, күүс-көмө
буолан көмөлөспүт дьоммуттар
барга махталбытын аныыбыт,
инникитин да бу курдук
көхтөөхтүк кытан өйүөхтэрэ
дизэн эрэнибит.

Күндү аялаачылар, элиги
эмиэ билиги ылар
тэрээниммилгээр көхтөөхүк

рон, музейныг экспонаттарын хавтгайдар, Огтон норуут маа-
стара Агафия Егоровна
Софронова урукзу таас ийнгэри,
сылабаары уонна саха балаганын
ис бараанын аппликациягаан тик-
пит панногун туттарда, манни
олонхохут оюнньор тула
дныгээкээрэ, сөннээрэ, днээ
ийнээр бвар бары ийнг-хомуос.

кыттан бэйэбит кылааккыттан
күлүрүткүт, бүтүн улуусу
сэркиткүт буолар музейбы
үүнөн-сайдан илэригэр күүс-көмө
буолуохсуг дьон элэсбит.

М. ФИЛИПОВА,
А.А.Саввин активно
история южная
этнография музейной
услуги.

К юбилею Героя Социалистического Труда Р.И. Константинова

Уважаемые предприниматели и жители Чурапчинского улуса!

Администрация МО «Чурапчинский улус (район)» информирует о том, что 18 июня т.г. проводится республиканский «Ысыах», посвященный 120-летию Героя Социалистического труда Константинова Р.И. в с.Мындагай Чурапчинского улуса Республики Саха (Якутия).

Приглашаем всех желающих принять участие в организации:

- общественного питания (приготовление на месте и реализация готовых горячих блюд, национальных блюд, и пищевых продуктов) – стоимость места составляет 2000 рублей/в сутки;
- торговли продовольственными и промышленными товарами, в том числе в торговле павильонами – стоимость

места составляет 1000 рублей/в сутки;
- торговли сахарной водой, мороженым и т.п. (торговые точки с использованием электроэнергии) – стоимость места составляет 1300 рублей/в сутки;
- торговли сувенирами, брелками – стоимость места составляет 500 рублей/в сутки.

Обращаем Ваше внимание, что разрешение на организацию общественного питания, торговли возможно только согласно требованиям Временного Положения «Об устройстве и содержании национальных традиционных пунктов общественного питания «Харчевня» в с. Мындагай Чурапчинского улуса (района) Республики Саха (Якутия)» и по предварительной Заявке.

Заявки на участие направлять в срок до 15 июня 2016 года по факсу 8 (411) 51 29-329, 8(411) 51 29-115 или по адресу с. Мындагай, ул. Ленина, 12.

Форма заявки

ЗАЯВКА

на участие в организации общественного питания «Харчевня» (приготовление на месте и реализация готовых горячих блюд, национальных блюд, и пищевых продуктов) республиканский «Ысыах» в с.Мындагай

Ф.И.О. участника _____

Адрес участника _____

Телефон _____

Дата _____

Подпись _____

ВРЕМЕННОЕ ПОЛОЖЕНИЕ «ОБ УСТРОЙСТВЕ И СОДЕРЖАНИИ НАЦИОНАЛЬНЫХ ТРАДИЦИОННЫХ ПУНКТОВ ОБЩЕСТВЕННОГО ПИТАНИЯ «ХАРЧЁВКА» В С. МЫНДАГАЙ ЧУРАПЧИНСКОГО УЛУСА (РАЙОНА) РС(Я)»

I. Общие положения

1.1. Национальные традиции проведения Юбилейного Ысыаха посвященный к 120-летию Героя Социалистического труда, табунщика-коневода Р.И.Константинова в с. Мындагай Чурапчинского улуса (района) РС (Якутия) обусловили новую форму организации пункта общественного питания, при котором в одном пункте-павильоне летнего типа (далее – павильон), организуется приготовление на месте и реализация готовых горячих блюд, национальных блюд и пищевых продуктов.

1.2. Под павильоном Харчевни понимается форма организации общественного питания с приготовлением на месте и реализацией готовых блюд, национальных блюд и пищевых продуктов в ограниченном ассортименте в специально оборудованных и согласованных с органами Роспотребнадзора помещениях летнего типа.

1.3. Ассортиментный перечень реализуемых пищевых продуктов и меню готовых блюд должны быть согласованы с органами Роспотребнадзора.

1.4. К Харчевне подпускаются лица, прошедшие обучение и получившие сертификат.

II. Санитарные требования к территории пунктов общественного питания «Харчевня»

2.1. Выбор участка для строительства и размещения павильонов летнего типа осуществляется в специально отведенном месте парка культуры и отдыха по согласованию с органами Роспотребнадзора.

2.2. Запрещается размещение вновь строящихся павильонов летнего типа ближе 50 метров от жилой застройки.

2.3. Для сбора мусора должны быть установлены контейнеры, на территории перед входом в павильоны должны быть размещены урны, емкостью 10-20 кубических дециметров на расстоянии не более 20 метров друг от друга.

2.4. Мусор и пищевые отходы должны регулярно вывозиться по мере заполнения контейнеров и урн (при заполнении не более 2/3 их объема).

2.5. На территории «Харчевни» должен быть оборудован туалет для персонала и посетителей.

2.6. Территория «Харчевни» должна быть благоустроена и содержаться в чистоте.

III. Санитарные требования к водоснабжению, канализации и освещению

3.1. Водоснабжение павильонов летнего типа осуществляется автоводоснабжением транспортом, имеющим санитарный паспорт на автотранспорт и прошедшим дезинфекцию емкости.

3.2. В павильонах летнего типа устанавливаются по 2 емкости объемом не менее 200 литров на специальной площадке. Емкости должны быть из нержавеющей, легко поддающейся очистке, промывке материалов.

3.3. Помещения, где устанавливаются емкости для воды, должны быть изолированы и содержаться в чистоте.

3.4. Павильоны летнего типа должны обеспечиваться водой бесперебойно и в достаточном количестве. Ориентировочные нормы расхода воды на производственные нужды определяются путем расчета и согласовываются с органами Роспотребнадзора.

3.5. Качество воды для хозяйственно-питьевых целей должно отвечать требованиям СанПиН 2.1.4.1074-01 «Питьевая вода. Гигиенические требования к качеству воды централизованных

систем питьевого водоснабжения. Контроль качества».

3.6. На территории Харчевни для сбора сточных вод устанавливается ливневая канализация из расчета 1 выгребная яма на 5-7 павильонов.

3.7. Должно быть организовано своевременное удаление сточных вод из выгребных ям силами коммунальной службы.

3.8. Все помещения павильонов летнего типа должны иметь искусственное освещение.

IV. Санитарные требования к устройству и содержанию павильонов

4.1. Павильоны летнего типа должны иметь соответствующий внешний, эстетический вид, современное декоративно-художественное оформление.

4.2. С фасадной части павильона должна быть размещена вывеска, содержащая информацию о лицах, оказывающих услуги по организации Харчевни.

4.3. Режим работы павильонов должен быть утвержден Главой администрации МО «Булдурский насаа».

4.4. Павильоны должны иметь следующий набор помещений – обеденный зал, помещение для приготовления пищи и помещение для мытья кухонной посуды.

4.5. Все помещения павильона должны содержаться в чистоте, ежедневно должна проводиться тщательная влажная уборка с мытьем и дезинфекцией торговых поверхностей.

4.6. Для посетителей и персонала павильонов должны быть оборудованы устройства для мытья рук.

V. Санитарные требования к оборудованию и инвентарю

5.1. Павильоны должны быть обеспечены достаточным количеством кухонного инвентаря, электрооборудованием и холодильным оборудованием.

5.2. Обеденные залы должны быть обустроены достаточным количеством инвентаря – столами, стульями, скамейками.

5.3. Павильоны должны обеспечиваться достаточным количеством одноразовой пластмассовой столовой и чайной посуды (стаканы, глубокие и мелкие тарелки, вилки, ложки, ножи).

5.4. Для сбора использованной одноразовой посуды и мусора должны устанавливаться баки, которые по мере накопления не более чем на 2/3 объема должны очищаться.

5.5. Все посетители должны быть обеспечены влажными дезинфицирующими салфетками типа «Ветспен».

5.6. Кухонную посуду и инвентарь моют сразу после использования, пищеварочные котлы очищают от остатков пищи и моют в горячей воде не ниже 40° С с добавлением разрешенных моющих средств с помощью щеток, затем ополаскивают горячей водой. Приготовленную пищу предварительно оттаивают теплой водой с добавлением кальцинированной соды. Сушат кухонную посуду в перевернутом виде на стеллажах.

VI. Санитарные требования к условиям приготовления и реализации готовых блюд, национальных блюд и пищевых продуктов

6.1. Перед раздаточным окном на видном месте должен быть размещен меню с указанием цены готовых блюд, утвержденный лицом, оказывающим данные услуги и согласованный с органами Роспотребнадзора.

6.2. Приготовление и реализация готовых блюд, продуктов питания должна осуществляться в соответствии «Ассортимента основных продуктов питания готовых блюд, рекомендуемых для

организации питания в Харчевне» (приложение №1).

6.3. Запрещается приготовление и реализация продуктов питания с истекшим сроком годности и согласно «Списка запрещенных продуктов питания, готовых блюд при организации питания в Харчевне» (приложение №2).

6.4. В павильонах строго запрещается реализация и употребление мяса, вино-водочных изделий.

6.5. Реализация мороженого должна осуществляться при условии наличия холодильной камеры.

6.6. Кулинарная обработка продуктов проводится в соответствии с утвержденной нормативно-технологической документацией (сборник рецептов).

- овощи, предназначенные для приготовления винегретов и салатов, варят в кастрюле, охлаждают, чистят и нарезают их продольно в день использования, варка овощей, наварку для их использования не допускается.

- овощи, употребляемые в сыром виде (цельном или в виде салатов), хорошо промывают, очищают и повторно тщательно промывают кипяченой питьевой водой. Предварительное замачивание овощей не допускается.

- заправка винегретов и салатов растительным маслом производится непосредственно перед их подачей.

- овощи и картофель для приготовления супов следует нарезать перед варкой, закладывать в кипящую воду.

- очищенные картофель и другие овощи во избежание потемнения и высыхания рекомендуется хранить в холодной воде не более 2 часов.

- отварное кусковое мясо для первых и вторых блюд нарезают на порции, заливают бульоном, кипятят в течение 5-7 минут и хранят в этом же бульоне при температуре 75° С до подачи не более 1 часа.

- макарон и рис для приготовления гарниров отваривают в 6-кратном объеме воды без последующей промывки.

- фрукты промывают кипяченой питьевой водой перед употреблением.

VII. Гигиенические требования к участникам «Харчевни»

7.1. Все лица, привлекаемые к организации Харчевни, должны иметь при себе личные медицинские книжки с отметкой о прохождении профилактического медицинского осмотра, гигиенического обучения и аттестации, анализы на кишечную группу и стафилококк (при наличии анализов при поступлении на работу не сдают).

7.2. Все лица, привлекаемые к организации Харчевни, должны иметь профилактические прививки против вирусного гепатита А и дизентерии.

7.3. Все лица, привлекаемые к организации Харчевни, должны носить санитарную одежду.

7.4. Все лица, привлекаемые к организации Харчевни, должны соблюдать правила личной и общественной гигиены, должны быть ознакомлены с настоящим Положением и выполнять их требования.

7.5. Выявленные в нарушении действующего санитарного законодательства Российской Федерации несут административную, дисциплинарную или уголовную ответственность.

Специалист трибунала

“СЭРИЙ ТУЛААЙАБА” СОЦИАЛЬНАЙ ӨЙӨБҮЛҮНЭН КИМНЭЭХ ТУХАНАЛЛАРЫЙ?

[illegible]

Ийн хамтын номноо 5 саяа аага оюуста, өрсөлдүүлүүсбит салалтаа ону өйдөөн Улуу Кыяйны 71 саяын керсэ, Ил Дархан Е.А. Борисов илгив батгалын илалх "Сэрин оюолоруи тулунга" сага союуна 2016 сэлгивааа кулун тутар ай 14 күнүтэр тахьыбта. Бу сага союунта оюуруан, Ага дойдү Улуу сэргитин бирэмтэнгэр төрөлүүтэрин сүтэртбит очоогоогу оюолоро солилтайнй өйбүл очоолулар бүсэтэ. Мамы барытын чусайдала, Чуралчыбыт улуунун оюолосокторутар өйдөтөр сорукаах улуусуи социальнай харилтайн сурунүүр специалиһинтэн А.Н. Седалищеваттан ыйгалаһарга быһарылым.

- Алена Николаевна, саяа сокуон не ходоотун уонна бу өйөөбүттүн кимнээх туһаналларын туһунан кэпсэтиг дуо?

“Сэрингемин оюулорун тулутун” Ил Дархаммил Е.А. Борисов уураахтаабыг сага сохонугар элсирингэн, социальнай харилта ойбоулун Ага дойдуга Улуу сэрийтин кэмнэригэр 1941 сыл, бос байын 22 күнүттэн сагалан, 1945 сыл, баладан байын 2 күнүгэр дүөри кэмтэ оногоого 18-гар дүөри саастаах ойо төрөппүтэ сэрийгэ баран суорума суолаабын, суража суох сүппүт, эбэтэр сэрийгэ баһыры, эчийн, ыарыи буолан госпиталга (баһылаага) киирэн тыаһаага быһаарыт төрөппүтүтэх граждандар киирээтигэр.

- Ити кинготорица кинзоргэ туух туубулуур докумуншар ирдэгшгэрий, эбэгэр хайцах дахастахгарын собуй?

- Агад, эбэтэр төрөппүттэрэ илээн Ага дойдуга Улуу сэриигэр кытабылтарын туһунан туох докумуоннар буолаллар: сэригэ сулууспалаабыт тус байыаннай дыалата, байыаннай билигэ, Кыһыл Армия киниксэгэ, байыаннай элпир госпиталь ыстыраахката, Ага дойдуга Улуу сэриини партизанын дастабырыааныга, эбэтэр ыстыраахката, арыыттан ыстыраахкалар булуохтарын сөп. Ити эрэ докумуоннарга олохсун, "Сэри тулааныда" категорияда чопчуи көрүнтөрө уонна дастабырыанна көрдүстүр.

- Бүртүгүл дэстим, ыранчыа ханыкк социальный чыгестивтерингөн туһанарга көрүлүөй?

- Ойбул ис хошотунан, ый айны телебур көрүлөр. Көмөтөй – 886 солк, сый айны диспансеризация, социальный көрүүгө уонна дьахтар баран көрүүгө уонарата суох ытны ону таһынан 3 сылга бийир өрөспүүбүтүс иһинэр эмтээн барарга тутука сыананын аңаарын төлөөлүү, эблэр тутука сыананын антаарын компенсациялаһын буслар. Бу ойбулутун туһулар бырааттаах граждандарга Саха сирийн Правительствота дьаһа бырыаннаһы улуустарга социальный харалта управлениелар бигэрэр. Өскөтүн, итинник ойбул таһынан апын сокуонунан социальный ойбулутун туһулар бусулаһыа (хоһобур, иһобилик, тый эблэрүтү бэтэрээн), иккиттэн бийрин талар.

Онон "Сэрим туулайда" союмта сеп түбэлэр туошу докумунтирдах буолуохтоолуна, улуустары социальный харлаа уурирленилтигэр кини дэстбырлэнна соторторон социальнай аҕабутуун туһаныахтыын сеп.

Күсүттү Семен ЖЕНДРИНСКЭЙ.

ГИМС ийг итгэнээр

**УЛУУС ОЛОХТООХТОРО,
УУГА СЭРЭХТЭЭХ
БҮОЛУН!**

Сыл айны кийи ууга бөлдөнөн олутуу тахса турар. Быйыгы 2016 сыл 5 кийин түмүгүнөн, Чурагын улуунулар 1 кийи ууга бөлдөнөн.

Убаастабыллаах бичүүтгар, бальвасытгар! Мотуорканы, тыннан суолчар юмнигигэр уутан бальһар анал сэгэнтгэх сальһаргытгар сүбэлэбиге. Тус олохтут байбигитган тутулуктаарын ойдух тусталхалт. Билигин оолор, улахан да дьон халлаан састыйан, айһылаа талһара элбөөтэ. Ордук бу юмнэ куаллэргэ, үрэхэргэ, өрүкэ бальктааһын, сөлүөтэһин, ууһан айан-сырыы үтэж буолар. Онон убаастабыллаах төрөптүтэр, оолоргут ууга сөлүөтүү, сууна киирэллэрин хонтуруусууругут ирдээр. Оолор уу көтө турбалһын, үрэхэргэ, куаллэргэ, өрүкэ киирэллэрэ булчуту боолуттар. Бальһан тахсар түбэлтэһигэр, төрөптүтэр тус эппиттэһи сэгэнтгитан умһуман.

Нөхцөлсөк байхлыктар, дьон сынвалантын куттала суох апарарыгар болгомтону ууран, ирдэбиттэри туруоран сөтүөлүүр, сынваланар сирдэртэ анал байлэстэри туруорсун. Саман сайыммыг кэлэ, өнөн чаһынай дьондэртэ сайыааччылар, предпринимателлэр, нөхцөлсөк байхлыктар! Мотуорсуох лодкалар дьонну тутун регистрация уонна техосмотр баралларын ирдэни. Регистрацияны Чурапчытаабы инспекторский участкаа ыттабыт.

Адырыктыг: Чуриды нэбилегэ, Карл Маркс алтын уудуса 5-с «А» №-дээк дыыкта. Ула чааһын кэмнээр кэпэн билсээхтэтин сеп, эбэтэр 41-510 (баһаарынай чаас), 8914-103-26-53 №-дээк телекүөннөр нөкүө эрийэн билсинт. Бары мотуордаах подкааһах дыһи регистрация, тех-сифидиэҕалистибэ ааспатахтарына, административнай мээрэбэ тарыылаларын саһабыт. Бэс ыйын 15 күнүттэн от ыйын 15 күнүгэр дьэри. Саха Өрөспүүбүлүсэтин бары территорияларыгар уу объектарыгар сэрэхтээк бусуу ыйа биллэриннэр. Оһон улууспут аһаахторун, ыалдьыттарын сайынты кэмэрэ ууга сэрэхтээк буспаргылыгар ыйбар-быт.

Ю.С. НИКОЛАЕВ,
кандидат технических наук, доктор технических наук,
Чувствительность участия в садоводстве.

ПРОГНОЗ ПОГОДЫ С 7 ПО 12 ИЮНЯ 2016 Г.

[illegible]

Таблица получена с WEB-сайта www.gr5.ru

Хэлтсвортон төрүүлэх Бүлүү журимг олгохгоор

АФАНАСЬЕВА Яна Леонидовна

дээр сэлхигээр ухун гарвал нэрэмжит охионд тууралбалтай, хэргэнээр Прохкий Николасян Афанасян, обалерутар Егора, Сайланиа, агуулар Василий Николасвич Федоровка, нийтээр Варвара Ивановнага, биэрэ тоохобуудтай, чхас шихаахыг дүрэн куурдммын төрдөнт.

Холгожо нийслэлийн даяалтгата, депутатгара, кьардыагустар Сэбистгара

Купальный редактор — А.А. ЗАХАРОВ.
Экспертный сектор, сузук отдела — А.Н. ЗАХАРОВА.
Экономический кабинет, бухгалтерия — А.М. СЛЕПЦОВ.
Корреспондент — О.В. ЖИРКОВА, С.А. ЖЕНДРИНСКИЙ.
Таланты — Ф.А. ПРОТОДЬЯКОВ.
Бюджетный сектор — С.А. ПАВЛОВ, Ф.А. ПРОТОДЬЯКОВ.

Тэрийн тэхаарамчлыг: СР Пратительствта, Чуулгны улуулун "Сана олох" редакцонан-иддгелгсэй холбогч автономнй учреденне, Россйскй Федерация Россннадзор СР управленгелыг 2012 с. кпун тувр 15 кунгтар регистрацйаамыг нүмэрэ – ПИ №14-0238.

ААДЫРЫСПЫТ: 678670, Чурапчы с/эл.,
Карл Маркс уул., 28 "а". **Телефоннарбыт:**
редактор – 41-332, отделлар – 41-265, 41-358
E-mail: sanaolch@mail.ru, сайт: sanaolch.ru

Бэлэмжээг санаас:
№ 59 (11225)
Кээмжээ: 1 бэлэмж
Тираж 1740.
Харьцааг салангата: 10 солг

Сага олох

Амир-туруктар жана ар-стан
решаны кенештестер устунан
тубдор буйбита. Соруукайлылар
чыгылар кырылгаштарга
жигитинин жигит буйбита

Хайнзат бэлчээкээ бэрлллэр графига: 16 ч 00 м. Бэлчээкээ бэрллинээ: 16 ч 00 м. "Сана олох" редакцоннай-издательскай холбоуука 6.06.2016 с. офсетка бэлчээттанна.
Адырыгша: 676670, Муралчы сал. Кэрл Маркс уул, 26 "а" Индекс: 54907. Хайнзат нэдиэлээ үстэ: олтуруунуука, чалларга уонна субуотада тахсар.